

گفت‌وگوی روزنامه صبا با دو انیمیشن‌ساز جوان در جشنواره فیلم کوتاه تهران؛

انیمیشن و ظرفیت پرداخت به دغدغه‌های اجتماعی

در دومین روز از جشنواره فیلم کوتاه تهران، خبرنگار روزنامه صبا با دو انیمیشن‌ساز جوان گفت‌وگو کرده است که هر دو، نگاه اجتماعی و انسان‌محور را در قالبی متفاوت و تکنیکی به تصویر کشیده‌اند. علیرضا پورشکوری با انیمیشن «هدیه‌ای برای فردا» به مفهوم زن، خانواده و آرامش اجتماعی می‌پردازد و میرعلی حسینی اصلی در «بی‌ام و بی‌ام» از دل یک موقعیت درام و تعقیب‌و‌گریز شبانه، مفهوم انتخاب و از خودگذشتگی را بازآفرینی کرده است.

مریم عظیمی
گفت‌وگو

میر علی حسینی اصلی، کارگردان انیمیشن «بی‌ام و بی‌ام»

رقابت سختی در پیش است

میرعلی حسینی اصلی که پیشتر با انیمیشن کوتاه دو دقیقه‌ای «پدر» در این جشنواره شرکت کرده بود این بار با انیمیشنی با عنوان «بی‌ام و بی‌ام» در این جشنواره حضور یافته است. انیمیشن «بی‌ام و بی‌ام» فلش بکی از یک داستان بلند است.

این انیمیشن به چه موضوعی می‌پردازد؟

موضوع فیلم درام است و یک تعقیب و گریز شبانه دارد. مضمونش شاید ایثار یا از خودگذشتگی باشد، اما بیشتر از همه درباره انتخاب است. یعنی فرد در موقعیتی ناخواسته قرار می‌گیرد که اصلاً به آن فکر نکرده و همان‌جا باید در مورد مسیری که باید پیش برود تصمیم بگیرد.

ایده این انیمیشن چگونه متولد شد؟

راستش این ایده برای یک کار بلند بود؛ آن داستان بلند درباره ماشینی بود که آسیب دیده و فردی آن را می‌بیند و به دنبال داستانش می‌گردد تا به نتیجه برسد. در واقع این فیلمی که اکنون در جشنواره حضور دارد، یک فلش‌بک از آن داستان بلند است؛ سکانسی مستقل از دل آن روایت بزرگ‌تر.

تکنیک ساخت این اثر چیست؟

تکنیک این انیمیشن دوبعدی است. در بخش‌هایی از تکنیک «دوبعدی پپر» و در قسمت‌هایی از «کات‌اوت» استفاده شده است. البته از «تری‌دی» هم کمک گرفته‌ام، چون بخش عمده یعنی هشتاد درصد فیلم تعقیب و گریز ماشینی است که با تکنیک سه بعدی کار شد.

فیلم شما چند دقیقه است و تیم سازنده این اثر چند نفره بود؟

این انیمیشن ده دقیقه است و حدوداً ۱۵ نفر در بخش‌های مختلف تولید آن به من کمک کردند.

ساخت فیلم تقریباً چقدر طول کشید؟

ساخت این اثر بیش از یک سال زمان برد، البته چون کار به صورت مقطعی پیش می‌رفت، می‌توان گفت در مجموع حدود یک سال طول کشید.

ورود شما به دنیای انیمیشن به چه صورت بوده است؟ آیا به شکل آکادمیک یا به صورت تجربی و از طریق دوره‌های آموزشی وارد این حوزه شدید؟

می‌توانم بگویم که هر دو مسیر را طی کرده‌ام. من در مقطع دیپلم، رشته گرافیک خواندم و همان زمان صدا و سیما خودش انیمیشن تولید می‌کرد و پیرو همین امر من هم با اتمام تحصیل حدود یک سالی با آن‌ها همکاری پروژه‌ای داشتم. پس از آن دوباره در دانشگاه پذیرفته شدم و در مقطع لیسانس نیز باز گرافیک خواندم و در این دوره طراحی کاراکتر انجام می‌دادم و کارهای کوچک انیمیشنی می‌ساختم تا اینکه در مقطع ارشد، رشته کارگردانی انیمیشن را ادامه دادم. در تمام این سال‌ها هم کارهای گرافیکی، انیمیشنی و موشن گرافیکی انجام می‌دادم تا اینکه بعد از فارغ‌التحصیلی، چند فیلم کوتاه ساختم که تاکنون دو اثر از میان آن‌ها به جشنواره فیلم کوتاه تهران رسیده‌اند.

آیا رقابت در این دوره تنگاتنگ خواهد بود؟

در میان آثار راه یافته چند کارگردان هستند که تاکنون آثار مطرحی ارائه داده‌اند و فکر می‌کنم رقابت سختی شکل خواهد گرفت.

علیرضا پورشکوری، کارگردان انیمیشن «هدیه‌ای برای فردا»

دغدغه اصلی انیمیشن امروز در ایده و فیلمنامه است

علیرضا پورشکوری که سال‌ها در حوزه گرافیک متحرک فعالیت داشته اولین حضور خود در جشنواره فیلم کوتاه تهران را با انیمیشنی به نام «هدیه‌ای برای فردا» رقم زده است. وی کارگردانی انیمیشن را به صورت آکادمیک دنبال کرده و اکنون دانشجوی مقطع دکتری است. اعضای اصلی تیم تولید این اثر پنج نفر بوده و محوریت آن زن و خانواده است.

ایده «هدیه‌ای برای فردا» چگونه شکل گرفت و از چه تکنیکی برای ساخت آن استفاده شده است؟

«هدیه‌ای برای فردا» یک انیمیشن کوتاه یک دقیقه‌ای است و از آنجایی که من از دنیای موشن گرافیک به سمت تولید انیمیشن کوتاه آمده‌ام در اثر به شکلی موجز و کوتاه حرف‌مان را می‌زنیم. موضوع محوری این اثر، زن و خانواده است و به اهمیت آرامش فکری و اقتصادی زنان همچنین جایگاه اجتماعی‌شان و... می‌پردازد است. در واقع می‌خواستم بگویم که اگر بخواهیم به مفهوم واقعی «خانه» برسیم، حتماً باید حضور زن در آن خانه لحاظ شود، زنی که آرامش و امنیت داشته باشد. از نظر تکنیک ساخت، این کار تلفیقی است؛ یعنی ترکیبی از تکنیک‌های دوبعدی و سه بعدی. در این اثر از مدل‌سازی‌های رئال سه بعدی، همینطور فریم به فریم دوبعدی استفاده شده است و کامپوزیت نهایی رویکرد واقع‌گرایانه دارد.

از زمان ایده‌پردازی تا تکمیل اثر چه مدت طول کشید؟

از لحظه آغاز نوشتن ایده تا پایان تولید، مجموعاً حدود سه ماه طول کشید.

با توجه به سال‌ها فعالیت در حوزه موشن گرافیک و حضور در جشنواره‌های مختلف، وضعیت انیمیشن کوتاه ایران و نگاه جشنواره‌ها به این حوزه را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

از نظر تکنیکی، خوشبختانه انیمیشن ایران رشد قابل توجهی داشته است با این حال، همچنان از نظر محتوایی و ایده‌پردازی جای کار وجود دارد. به نظر من، بزرگترین دغدغه فعلی در حوزه تکنیکال نیست، بلکه در حوزه ایده‌ها و فیلمنامه است.

آیا جشنواره‌ها می‌توانند بر ارتقا کیفی مفهوم و موضوع آثار تاثیر بگذارند یا این امر تنها به خود فیلمسازان باز می‌گردد؟

جشنواره‌ها می‌توانند جهت‌دهی کلی داشته باشند و برای تولیداتی با مفاهیم یا موضوعات خاص، جذابیت‌های ایجاد کنند، اما اصولاً کار هنری نمی‌تواند شکل سفارشی داشته باشد بلکه اثر باید دغدغه واقعی فیلمساز بوده و برای خلقش با آن زندگی کرده باشد. به همین دلیل، به نظر من رشد کیفی ایده‌ها و مفاهیم بیشتر به سیستم آموزشی و تلاش آنها در تربیت این سلیقه مربوط است و یا اسپانسرهای دولتی باید به این نوع سلیقه اجازه رشد بدهند تا آدم‌ها مجال داشته باشند و افکار و دغدغه‌های خود را به انیمیشن و یا فیلم کوتاه تبدیل کنند. در جامعه‌ای که مجال این اتفاق از نظر اقتصادی و دیگر ابعاد نیست کم یا حرف‌ها گفته نمی‌شوند یا توانایی مطرح کردنشان از بین می‌رود. در این زمینه دانشگاه‌ها می‌توانند سلیقه هنری و نوع بیان دغدغه‌ها را شکل دهند. من به عنوان عضو هیئت علمی در پایان‌نامه دانشجویان به وضوح شاهد این امر بوده‌ام. بنابراین اگر سیستم آموزشی با وسواس، حساسیت و ایده‌آل‌گرایی پیش بروند، ذهنیت دانشجویان نیز به همین صورت خواهد بود و اگر به حداقل‌ها قناعت کنند اغلب دانشجویان به غیر از گروهی که دغدغه‌های خاصی دارند، درست مانند سیستم آموزشی خود عمل خواهند کرد. به نظر من، این یک بده و بستانی بین دنیای شخصی هنرمند و سیستم‌های حاکمیتی است که در همه جای دنیا وجود دارد.

